

Handreiking diaconale werkvakanties

Versie 1.0
Juni 2022

Generale diaconale commissie

Vendelier 51-D
3905 PC VEENENDAAL
Telefoon: (0318) 505541

Website:

www.hersteldhervormdekerk.nl/diaconaat

Email:

diaconaat@hersteldhervormdekerk.nl

Veel mensen, vooral jongeren hebben de bereidheid om een aantal weken van hun vakantie beschikbaar te stellen om in het buitenland voor een diaconaal doel werkzaamheden te verrichten. Bijvoorbeeld het bouwkundig opknappen van een school, een kerk, een ziekenhuis, het helpen bij kinderwerk of evangelisatie of iets dergelijks. Er is sprake van een diaconale werkvakantie als minimaal de helft van de tijd aan diaconale doelen wordt besteed.

Als jongeren bereid zijn zich in te zetten in het buitenland is het wel van belang dat dit op een verantwoorde wijze plaatsvindt. Om dit te bevorderen wil de GDC enkele handvatten aanreiken ten aanzien van de volgende onderwerpen:

- wel of niet een werkvakantie ondersteunen
- welke werkvakanties u kunt ondersteunen
- hoe u dat het beste kunt doen
- via welke organisatie jongeren op werkvakantie kunnen gaan

Hieronder gaan we op deze onderwerpen in.

Wel of niet een werkvakantie steunen?

Ten eerste dient u zich als diaconie af te vragen of u wel of niet een werkvakantie wilt steunen. Overwegingen om het wel te doen kunnen bijvoorbeeld zijn dat u een werkvakantie als een middel ziet om jongeren anders naar niet-westerse mensen te leren kijken. Niet als 'goedkope arbeidskrachten' of 'vluchtelingen', maar als gelijkwaardige schepselen van God. Of als een middel waardoor jongeren christenen uit een andere cultuur ontmoeten. Veder gaan jongeren door een werkvakantie mogelijk nadenken over de vraag wat zij zelf in de toekomst kunnen betekenen voor diaconaat of zending. Ook het feit dat uw gemeente een hulpbehoevende partnergemeente heeft, bijvoorbeeld in Oost-Europa, kan een overweging zijn om een werkvakantie te ondersteunen. Een overweging om een werkvakantie niet te steunen is het feit dat u geen toezicht heeft op het gedrag van jongeren.

Welke werkvakanties steunen?

Enkele overwegingen:

- Vraag jongeren om een onderbouwing: waarom is het nodig dat zij deze werkvakantie gaan doen? Zo leer je hen om bewust een diaconale keuze te maken.
- Steun alleen werkvakanties waarin lokale gemeenschappen eigenaar van het project zijn en waarin jongeren samenwerken met de lokale bevolking, zodat er sprake is van wederkerigheid.
- Steun geen werkvakanties waarin arbeid door mensen uit Nederland wordt uitgevoerd die inheemse mensen beter zelf kunnen doen, omdat ze daardoor een inkomen kunnen verwerven.
- Steun alleen werkvakanties waarbij werkzaamheden worden uitgevoerd met een langetermijneffect. Wat gebeurt er met het project als de jongeren weer naar huis gaan?
- Steun geen werkvakanties die schadelijke gevolgen hebben voor de mensen die geholpen worden. Een voorbeeld is het zogenaamde 'weeshuistoerisme': kinderen die in weeshuizen opgroeien hebben een grote kans op het ontwikkelen van achterstanden en ontwikkelingsproblemen. Het komen en gaan van tijdelijke vrijwilligers kan dit nog verergeren. Zie <https://weeswijs.nu/>
- Steun alleen werkvakanties waarin jongeren op basis van hun kennis en ervaring een bijdrage leveren. Jongeren kunnen hiervoor een [vrijwilligerstest](#) doen.
- Steun alleen werkvakanties waarin een goede voorbereiding (ook met het oog op cultuurverschillen) en begeleiding plaatsvinden.

- Steun alleen werkvakanties waarin de risico's van reis en verblijf niet buitenproportioneel zijn.
- Steun alleen werkvakanties die georganiseerd worden door een stichting. Deze heeft immers statuten en een Kamer van Koophandel-inschrijving, waarmee er een gezonde basis is.
- De identiteit en het beleid van de stichting waar het gemeentelid het project voor uitvoert, moeten stroken met de identiteit van de gemeente en het beleid van de diaconie.
- De stichting moet financieel gezien transparant zijn; het moet duidelijk zijn welk deel van het geld waarnaartoe gaat.
- Zie verder voor criteria voor een goed project: <https://weeswijs.nu/goed-project/>
- Vraag de jongere c.q. de stichting altijd om een plan met financiële onderbouwing, een planning en begroting van de werkzaamheden en om een verslag en verantwoording van de besteding van de diaconale gelden achteraf.

Hoe steunen?

- Om jongeren zelf te activeren kunt u met hen afspreken om zelf gelden te werven, bijvoorbeeld door hen acties te laten doen, en om dit als diaconie met een bepaald bedrag aan te vullen. Vaak heeft de stichting die de werkvakantie organiseert ook als voorwaarde dat jongeren die op werkvakantie gaan (bijvoorbeeld door sponsoracties) een bepaald bedrag voor het betreffende project inzamelen.
- Stel als diaconie een bedrag vast dat u in het kader van werkvakanties wilt verstrekken, bijvoorbeeld maximaal € 500,00.
- Geef bij voorkeur geen contant geld aan jongeren of maak geen geld over naar hun privébankrekeningen, maar maak dit over naar bankrekeningen van stichtingen.
- Geef richting de jongere en de stichting aan dat het om een eenmalige gift gaat.
- Zoek bij grote aarzelingen over het financieel beleid van een stichting naar alternatieven. Een voorbeeld: in plaats van een niet-gelabelde donatie kunt u geld overmaken om een bepaalde kostenpost (bijvoorbeeld de aanschaf van bouw materiaal) te vergoeden.
- Leef met de jongeren mee in de gebeden.

Stichtingen die werkvakanties organiseren

- Adi (voorheen: Aleh, Israël): een stichting die zorgt voor kinderen en volwassenen met verstandelijke en lichamelijke beperkingen. De taak van vrijwilligers bestaat uit het begeleiden van bewoners tijdens de dagbesteding, bij wandelen, zwemmen en het eten. Aanmelden via <https://www.hersteldhervormdekerk.nl/israel/vrijwilligerswerk>
- HOE (Hulp Oost Europa): <https://www.hoeliday.nl>: klussen, kinderwerk, diaconaat, evangelisatie in Oost-Europa.
- Jafet (Brazilië): <https://www.jafet.nl/meehelpen/werkvakantie/>: evangelisatie, scholing en preventie gericht op kinderen in de armste wijken van Rio de Janeiro (Brazilië).
- Jemima (Israël): (<https://www.jemima.nl/vrijwilligers>): voor mensen met een opleiding en bij voorkeur ervaring in de zorg voor mensen met een handicap; bieden van ondersteuning aan de lokale werkers in Jemima.
- KOEH (Kom Over en Help, Oost-Europa): <https://www.komoverenhelp.nl/jongerenreizen/>: christelijke jongerenreizen met een diaconaal onderdeel: handen uit de mouwen in een dagopvangcentrum voor kwetsbare kinderen of in een groentekas en mensen thuis bezoeken.
- Stephanos (Malawi): <https://www.stephanos.nl/werkvakantie>: kinderwerk organiseren (deze kinderen wonen in weeshuisjes waar een "moeder" in een soort gezinssituatie voor ze zorgt) – evangelisatie en spelletjes; contacten met leeftijdsgenoten; renovatie, eenvoudig reparatie- en schilderwerk; tuin- en landbouw klussen; meebouwen aan een voorbereid project voor diverse bestemmingen in en rondom Stéphanos.

- Timotheos (Malawi): <https://www.timotheos.nl/help-mee/werkvakantie/>: spelletjesmiddagen en andere activiteiten (bijv. Bijbelverhalen vertellen en een lied aanleren) organiseren voor de kinderen in de kindzorgcentra, kleuterscholen en basisscholen van Timotheos, helpen met de bouw en het onderhoud van de kindzorgcentra en een rondreis door de natuur van Malawi maken.
- Zie ook:
 - o Livingstone: <https://lst.nl/>
 - o Mercy Ships: <https://www.mercyships.nl/christelijk-vrijwilligerswerk-buitenland/>
 - o Serve & Travel: <https://www.serve-travel.nl/> (werkt o.a. samen met Diaconaat CGK)
 - o World Servants: <https://www.worldservants.nl/>

Sommige stichtingen kunnen niet aansprakelijk worden gesteld ten aanzien van eventuele persoonlijke of materiële schade ten gevolge van de reis naar of het verblijf op een van de werkterreinen. Een belangrijk aandachtspunt voor de jongeren is de vraag hoe het met verzekeringen zit. In hoeverre voelt de organiserende stichting zich verantwoordelijk voor 'reddingswerk' als jongeren in moeilijkheden komen, zoals arrestatie, overval, ziekte, ongeval, et cetera? Dit zijn zeer reële mogelijkheden.

Literatuur

Wilma Brons, Annjo van der Hoening en Geanne Klapwijk, *Short term. Goed voorbereid naar het buitenland*, Kampen 2008 [gericht op jongeren die voor ontwikkelingswerk, zending of een stage enige tijd naar het buitenland gaan, maar ook te gebruiken ter voorbereiding op een werkvakantie].